

TERITORIJALNE KARAKTERISTIKE KRIMINALITETA MALOLJETNIKA U REPUBLICI HRVATSKOJ U 1992. GODINI

Dr. Zdravka Poldrugáč

Odsjek za socijalnu pedagogiju
Fakultet za defektologiju, Zagreb

Originalni znanstveni članak

UDK: 343.9
Zaprimljeno: 05. 10. 1993.

Sažetak

Na temelju podataka kojima raspolažu organi krivičnog postupka analizira se opseg, kretanje i struktura kriminaliteta djece i maloljetnika na području Republike Hrvatske u 1992. godini.

Neke karakteristike maloljetnih delinkvenata kao što su spol i dob, te neke fenomenološke karakteristike njihova delinkventnog ponašanja, a napose vrste i broj krivičnih djela, kriminalni povrat i suučesništvo u vršenju krivičnih djela, stavljene su u odnos prema četrnaest okružnih državnih odvjetništava, te se analizira teritorijalna distribucija spomenutih karakteristika.

KLJUČNE RIJEČI: kriminalitet maloljetnika, vrste krivičnih djela, kriminalni povrat, suučesništvo

1. UVOD

Iako krivična djela maloljetnika, u pravilu, nisu djela koja su praćena najtežim posljedicama, kriminalno djelovanje maloljetnika je za društvo od posebnog značaja. Taj značaj proizlazi prije svega uslijed konstantnog porasta kao i sve masovnijeg djelovanja takvog ponašanja maloljetnika na opća društvena dobra i vrijednosti. Poseban značaj kriminalnom djelovanju maloljetnika daje i činjenica što se iz redova maloljetnih delinkvenata kasnije često javljaju punoljetni izvršitelji krivičnih djela, te što se kroz proučavanje obima, strukture i dinamike maloljetničke delinkvencije može pratiti i uspješnost provođenja društvene politike prema mladima uopće, a posebno prema maloljetnim izvršiteljima krivičnih djela.

Uspriko brojnim prigovorima na statističko evidentiranje kriminaliteta općenito i na statističke podatke o maloljetničkoj delinkvenciji posebno, nameće se zaključak da delinkvencija maloljetnika u svijetu postaje sve ozbiljniji društveni problem. U velikom broju zemalja ona pokazuje tendenciju porasta, što posebno vrijedi za industrijski visoko razvijene zemlje, gdje u nekima od njih dosiže i alarmantne razmjere. Javljaju se i nove manifestacije maloljetničke delinkvencije koje se posebno ogledaju u stvaranju maloljetničkih grupa i njihovom

sve većem udjelu u vršenju krivičnih djela, upotrebi nasilja, pojavi novih krivičnih djela i slično.

2. STANJE I KRETANJE KRIMINALITETA MALOLJETNIKA

Brojčani pokazatelji organa krivičnog postupka nedvosmisleno upućuju na zaključak da smo na području Republike Hrvatske suočeni sa stalnim porastom delinkventnog ponašanja mladih. Međutim, podaci organa krivičnog postupka kao i Ministarstva unutarnjih poslova RH za 1992. godinu ukazuju da postoji snažni uzlazni trend kretanja maloljetničke delinkvencije u našoj zemlji, te da se u usporedbi s prethodnom godinom već može govoriti o eksploziji ove društveno negativne pojave. Istovremeno možemo zabrinuto ustanoviti da se pogoršava i struktura kriminaliteta ove dobne skupine. To znači da raste udio težih, pa i najtežih krivičnih djela, da se sve češće pojavljuju veće, manje ili više organizirane skupine počinitelja, i da među njima nerijetko susrećemo osobe koje su već bile evidentirane kao počinitelji krivičnih djela, pa i takve koje su svoju "kriminalnu karijeru" započele kao djeca.

Kretanje kriminaliteta maloljetnika razmatrat ćemo na osnovi podataka iz službenih evidencija državnih odvjetništava o broju prijavljenih maloljetnih osoba uspoređujući podatke za 1991. i 1992. godinu.